

OULUN SUOMALAISEN YHTEISKOULUN LUKION TOIMINNALLINEN TASA-ARVOSUUNNITELMA

Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio tarjoaa perustehtävänsä mukaisesti opiskelijalle mahdollisuuden laajaan yleissivistykseen sekä tukee opiskelijan kasvua yhteiskunnan kansalaiseksi. Arvoiltaan lukio rakentuu suomalaiseen sivistysperinteeseen, suomalaisen kulttuurin ja äidinkielen vaalimiseen sekä humanistisiin arvoihin, joihin kuuluvat rehellisyys, moraalinen rohkeus, keskinäinen välittäminen ja vastuuntunnon kantaminen. Keskeisiä arvoja ovat myös elämän ja toisten ihmisten kunnioittaminen sekä pyrkimys totuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Lukiolla onkin perustamisestaan saakka ollut vahva historiallinen yhteys ihmisten välisen tasa-arvon ja rauhankasvatuksen edistämiseen, jota myös lukon nykyinen toiminta kansainvälisessä Unesco kouluverkostossa osaltaan tukee.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma pyrkii edistämään tasa-arvon toteutumista lukion arkikäytännöissä. Tasa-arvo tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saa vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja. Myös luontoa kuuluu kohdella arvostaen. Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukion tasa-arvoon liittyvät tavoitteet heijastavat koulun historiaa, vaikuttavat koulun nykyhetkessä, mutta ne tähtäävät myös lukion jälkeiseen aikaan. Lukion kaikkea toimintaa ja käytänteitä tulee voida arvioida tasa-arvonäkökulmasta.

Opiskelijoiden tasa-arvoa edistävät käytänteet:

Opiskelijoiden kannalta keskeistä tasa-arvon edistämisessä on olemassa olevia vahvuuksien vahvistaminen: arjen tasa-arvo luo yhdenvertaisuutta eri ikäluokkien välille ja tukee koulun positiivista ilmapiiriä sekä keskinäistä kannustavuutta. Yhteenkuuluvuuden tunne opiskelijoiden välillä myös kompensoi opiskelijoista riippumatonta eriarvoisuutta.

- Opiskelijoiden omien perinteiden avulla (esim. 1. vuosikurssin opiskelijoiden persoonaa arvostavalla Ökötys-juhalla ja erilaisilla teemapäivillä) luodaan aktiivisesti opiskelijoiden välistä yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Opiskelijat pitävät kiinni yhdessä porrastetuista ruokailuajoista, joka luo tasa-arvoa eri vuosikurssien välille.
- Kaikille opiskelijoilla taataan mahdollisuus kertoa kehitysideansa sekä ilmaista mielipiteensä hallituksen yhdenvertaisuustoiminnasta ottamalla yhteyttä tasa-arvovastaaviin tai jättämällä ajatuksensa nimettömänä oppilaskunnanhallituksen huoneessa (3. kerros) olevaan palautelaatikkoon eli tasisboxiin. Kynnys häiritsevältä toiminnasta, syrjinnästä ja väkivallasta ilmoittamiselle tulee olla matala.
- Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta ryhtyä tasa-arvotutoreiksi, jotka edistävät tasa-arvoa yhdessä oppilaskunnan hallituksen tasa-arvovastaavien kanssa.
- Opiskelijoiden tulee kohdella muita opiskelijoita ja koulun henkilökuntaa kunnioittavasti arkisten tervehdysten, työskentelyrauhan sekä muun arkisen huomioonmuodossa.
- Opiskelijat puhuttelevat toisiaan heidän toivomillaan nimillä.

- Jokaisella opiskelijalla ja koulun henkilökunnan edustajalla on oikeus määrittää oma identiteettinsä, sukupuolensa ja olla oma itsensä.
- Opiskelijoiden yhteistä oppimisen tutorointia, itseilmaisua ja kirjatoritoimintaa tuetaan aktiivisesti.
- Oppilaskunnan hallitus informoi opiskelijoita tasa-arvon merkityksestä joka lukuvuosi elokuussa Maunon päivän päivänavauksen yhteydessä.
- Oppilaskunnan hallitus jakaa kerran vuodessa huhtikuussa Nanny Liliuksen päivänavauksen yhteydessä tasa-arvo tunnustuksen sellaiselle opiskelija-aktiivisuudelle, joka on toiminnallaan edistänyt tasa-arvon toteutumista Osykissa.

Opettajien, hallinnon ja muun henkilökunnan tasa-arvoa edistävät käytänteet:

- Opettajat arvioivat opiskelijoiden oppimista tasa-arvoisesti ja opiskelijoiden näyttöön perustuen. Myös opiskelijoille annetaan vastavuoroisesti mahdollisuus opetuksen arviointiin.
- Opetuksen järjestämisessä huomioidaan tarvittaessa opiskelijoiden haasteelliset elämäntilanteet.
- Opinto-ohjauksessa tiedostetaan tasa-arvoon liittyvät ongelmat, tuetaan opiskelijan omia valintoja ja vältetään sukupuoleen, syntyperään, ihonväriin tai muuhun ominaisuuteen liittyvän epätasa-arvon tuottamista.
- Koko lukion henkilökunnan tulee kohdella kollegoitaan arvostavasti sekä kohdata opiskelijat kunnioittavasti ilman negatiivisia ennako-odotuksia.
- Opiskelijoille tarjotaan muun kouluruokailun ohella mahdollisuus vegaanilounaaseen.
- Opettajat tiedostavat ja edistävät sukupuolisensitiivisyyttä arkityössään.
- Tasa-arvon toteutumiseen liittyviä aihepiirejä tuodaan esiin myös Osykin viestinnässä (mm. Pyramentti, Facebook, Instagram ja muut sosiaalisen median muodot).
- Lukion yhteisissä tapahtumissa huomioidaan tasa-arvon toteutumiseen liittyvät vaatimukset: päivänavauksissa tulee kunnioittaa vakaumuksien tasa-arvoa, opiskelijoita informoidaan mahdollisuudesta olla osallistumatta uskonnollista sisältöä sisältäviin päivänavauksiin, syyslukukauden päätteeksi pidettävässä joulujuhlassa huomioidaan eri vakaumukset.
- Opiskelijoita puhutellaan heidän toivomillaan nimillä.
- Osykin kuoroon ovat tervetulleita kaikki musikaalisuuden tasosta riippumatta.
- Koulu tarjoaa kannettavia tietokoneita sellaisten opiskelijoiden käyttöön, joilla itsellään ei ole mahdollisuutta sen hankkimiseen.
- Esteettömyys huomioidaan entistä enemmän Osykin toiminnassa.
- Työelämäulottuvuutta vahvistetaan lisäämällä Urapolkuja-tapahtuman ohjeistukseen kohta, jossa koululle saapuvia esittelijöitä pyydetään arvioimaan ammattiaan tasa-arvon toteutumisen kannalta.

Vanhempaintoimikunnan tasa-arvoa edistävät käytänteet:

- Itsensä mittaisen ihmisen stipendillä kannustetaan opiskelijoita kasvamaan omaksi itsekseen.
- Penkkareiden ruokailutarjonnassa ja karkkivalikoimissa huomioidaan vegaanivaihtoehdot.
- Vanhempia kannustetaan osallistumaan toimikunnan toimintaan lukuvuoden alussa sekä lukuvuoden aikana.

- Toimikunnan kokouksissa vanhemmat, opiskelijat ja koulun henkilökunta toimivat tasa-arvoisesti.
- Tasa-arvosuunnitelmaa ja toimintaa esitellään säännöllisesti myös vanhempainiltojen yhteydessä.

Osykin toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman toteutus ja arviointi:

Suunnitelman toteutumista ja uudistamista koordinoi oppilaskunnan hallitus ja sitä arvioidaan aina lukuvuoden lopussa ja seuraavan lukuvuoden alussa siitä vastuussa olevien opiskelijoiden sekä tasa-arvotyössä mukana olevien opettajien kanssa. Arviointiin voidaan liittää mukaan myös opiskelijoiden työpajaosuuksia, joita toteutetaan esim. Unesco-viikon yhteydessä.